

Pracovník/pracovnice pro recyklaci odpadních olejů (kód: 28-100-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Technická chemie a chemie silikátů (kód: 28)
Týká se povolání:	Pracovník recyklace
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v právních předpisech a normách pro nakládání s odpadními oleji a odpady ropného původu	3
Orientace v technologiích a postupech pro recyklaci a nakládání s odpadními oleji a odpady ropného původu	3
Řízení a kontrola technologických operací recyklace a regenerace odpadních olejů podle standardních postupů	3
Vedení evidence vstupů, průběhu a výstupů technologického procesu recyklace a regenerace odpadních olejů	3
Sběr, shromažďování a třídění odpadních olejů	3
Skladování odpadních olejů a odpadů z recyklačního procesu	3
Příprava odpadních olejů a odpadů z recyklačního procesu k přepravě	3
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, požární prevence a ochrany životního prostředí při recyklaci odpadních olejů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v právních předpisech a normách pro nakládání s odpadními oleji a odpady ropného původu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní strukturu a druhy předpisů a norem pro nakládání s odpadními oleji a odpady ropného původu	Písemné a ústní ověření
b) Charakterizovat význam provozního řádu zařízení pro sběr a recyklaci odpadních olejů s použitím jeho textu	Písemné a ústní ověření
c) Popsat a dokumentovat rozdíly v požadavcích interních předpisů na nakládání s nebezpečnými a ostatními odpady	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat strukturu a využití Katalogu odpadů pro zařďování odpadů, použít Katalog odpadů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v technologiích a postupech pro recyklace a nakládání s odpadními oleji a odpady ropného původu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat principy technologií sběru a shromažďování odpadních olejů a odpadů ropného původu	Písemné a ústní ověření
b) Popsat principy technologií regenerace a recyklace odpadních minerálních olejů	Písemné a ústní ověření
c) Popsat principy technologií regenerace a recyklace odpadních syntetických olejů	Písemné a ústní ověření
d) Popsat principy technologií recyklace jedlých olejů a olejů pro potravinářskou výrobu	Písemné a ústní ověření
e) Popsat principy nakládání s odpady ropného původu	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a kontrola technologických operací recyklace a regenerace odpadních olejů podle standardních postupů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhodnotit stanovenou regenerační nebo recyklační technologii u vzorku odpadních olejů z hlediska efektivnosti zpracování	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkontrolovat průběh stanovené recyklační technologie z hlediska zabezpečování parametrů kvality výstupního materiálu, určit případné nedostatky a navrhnout způsoby jejich odstranění	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zkontrolovat průběh stanovené regenerační technologie z hlediska zabezpečování parametrů kvality výstupního materiálu, určit případné nedostatky a navrhnout způsoby jejich odstranění	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení evidence vstupů, průběhu a výstupů technologického procesu recyklace a regenerace odpadních olejů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat požadavky na průběžnou evidenci a značení odpadních olejů podle zákona o odpadech a vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit obsah zápisů v provozním deníku podle vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady a provést ukázkou záznamu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyplnit předepsané doklady pro průběžnou evidenci převzatých odpadních olejů ke zpracování, dalšímu využití a odstranění nepotřebných odpadů podle vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady a speciálních předpisů	Praktické předvedení
d) Posoudit úplnost dokladu kvality přejímaných odpadních olejů podle vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady a speciálních předpisů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sběr, shromažďování a třídění odpadních olejů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat nádoby a jejich označení podle vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady a speciálních předpisů pro sběr a shromažďování odpadních olejů	Praktické předvedení
b) Zajistit oddělený sběr odpadních olejů dle původního použití a označení podle Katalogu odpadů, minimálně na minerální a rostlinné oleje	Praktické předvedení
c) Odebrat vzorky odpadních olejů podle vizuálního posouzení, případně doplnit vizuální posouzení jednoduchou zkouškou na přítomnost vody a mechanických nečistot	Praktické předvedení
d) Popsat technologické postupy oddělování nečistot shromážděných odpadních olejů	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Skladování odpadních olejů a odpadů z recyklačního procesu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat náležitosti správného označení dle platných předpisů a označování obalů a shromažďovacích míst pro odpadní oleje a odpady z recyklačního procesu	Písemné a ústní ověření
b) Charakterizovat a určit místo pro skladování odpadních olejů a odpadů z recyklace, odpovídající požadavkům vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady, označit toto místo předepsaným způsobem	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést a popsat způsob skladování odpadních olejů a odpadů z recyklačního procesu, aby nedocházelo ke znečištění ovzduší, vody a půdy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava odpadních olejů a odpadů z recyklačního procesu k přepravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit roztříděné odpadní oleje a odpady z recyklačního procesu k přepravě podle požadavků evropských nebo mezinárodních předpisů	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout opatření zamezující smíchání nebo znečištění odpadních olejů v průběhu přepravy	Praktické předvedení
c) Označit roztříděné odpadní oleje podle požadavků evropských a mezinárodních předpisů nebo podle specifických požadavků odběratele	Praktické předvedení
d) Vypracovat dokumentaci podle požadavků evropských nebo mezinárodních předpisů k přepravovaným odpadním olejům a odpadům z recyklačního procesu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vybrat mechanizační prostředky vhodné na manipulaci s odpadními oleji a odpady z recyklačního procesu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, požární prevence a ochrany životního prostředí při recyklaci odpadních olejů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat legislativní předpisy pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	Písemné a ústní ověření
b) Určit z katalogu předepsané ochranné pomůcky pro práci v zařízení na recyklaci odpadů a druhotných surovin	Praktické předvedení
c) Popsat obsah havarijního plánu a protipožárních opatření v zařízení na recyklaci odpadů a druhotných surovin	Písemné a ústní ověření
d) Popsat specifické požadavky bezpečnosti práce a hygieny práce v recyklačním zařízení pro odpadní oleje odpady ropného původu	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při ověřování teoretických znalostí (dokumentů, zákonů, předpisů, norem atd.) může uchazeč používat veřejně dostupné zdroje informací (webové stránky, katalogy, firemní materiály apod.).

Pro písemné ověřování jsou autorizovanou osobou připraveny k dotčeným kritériím nejméně dvě úlohy, které umožní ověřit příslušná kritéria hodnocení. Zkoušející také podle zaměření uchazeče zpřesní komoditní obsah části zkoušky na vybrané (určené) druhy odpadních olejů a odpadů ropného původu. Výběr nejméně dvou komoditně odlišných vzorků stanoví autorizovaná osoba podle odborného zaměření uchazeče o zkoušku.

Při praktickém ověřování bude posuzována schopnost uchazeče využívat návody a předpisy v reálných podmínkách, a to z hlediska bezpečnosti a hygieny práce, protipožárních opatření, kvality získaných materiálových výstupů a nakládání s nebezpečnými odpady. Při vizuálním hodnocení druhů odpadních olejů a jejich znečištění bude uchazeč vycházet z informace zkoušejícího, jak je vzorek deklarován, jaké odpadní oleje obsahuje. Jeho úkolem je podle konzistence a barvy odpadních olejů rozlišit jejich druhy a odhadnout, o jaký odpad se jedná. Uchazeč bude hodnotit, jaký materiál je považován v konkrétním druhu odpadních olejů za znečištění - především voda a mechanické nečistoty. Důležitý je i proces hodnocení vzorku uchazečem.

Autorizovaná osoba sdělí uchazeči, zda ověření bude probíhat v provozním či simulovaném prostředí a dále jaké aspekty budou sledovány při výkonu činností a při nakládání s materiálem v pozvánce ke zkoušce.

Při ručním třídění bude uchazeč postupovat podle návodu nebo předpisu a svůj postup zdůvodní. Pro tuto činnost si uchazeč sám vybere vhodné ochranné osobní pomůcky, případně nářadí.

Vhodné manipulační prostředky a skladové nádoby nebo kontejnery bude uchazeč při praktickém ověření vybírat z předložených katalogů nebo poskytnutých prostředků.

Dva až čtyři vzorové podklady pro praktické ověření (interní dokumenty, provozní řád, interní normy pro třídění vypracované podle smluv se zákazníkem, postupy pro manipulaci s materiály a odpady, označování sběrných nádob a míst k uložení nebezpečných odpadů, požadavky na bezpečné zacházení s konkrétním nářadím nebo zařízením) dostane uchazeč dle rozhodnutí zkoušejícího k dispozici v době přípravy na zkoušku. Obecné povinnosti zaměstnance vyplývající z bezpečnostních a požárních předpisů musí uchazeč znát.

Při ověřování kritérií hodnocení formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a kvalitě provedení operací uchazečem.

Při písemném ověřování je uchazeči zadán úkol, uchazeč vypracuje podle zadání popis, charakteristiku, seznam požadavků, parametrů, doplněné o jejich vysvětlení a zdůvodnění.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem ověření „Praktické předvedení a ústní ověření“ se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Při ověřování kritérií hodnocení způsobem „Písemné a ústní ověření“ se požaduje stručné slovní doplnění písemně zpracovaného úkolu, zadání, ve smyslu doplnění informací nebo doplnění vysvětlení.

Autorizovaná osoba připraví ke zkoušce 2 až 3 modelové situace a vzorové dokumenty pro praktické a písemné ověřování.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou ve skupině oborů strojírenství nebo chemie nebo průmyslová ekologie nebo ochrana životního prostředí a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti recyklace odpadů a druhotných surovin.
- b) Vyšší odborné vzdělání ve skupině oborů strojírenství nebo chemie nebo průmyslová ekologie a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti recyklace odpadů a druhotných surovin.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na strojírenství nebo chemii nebo průmyslovou ekologii a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti recyklace odpadů a druhotných surovin.
- d) Profesní kvalifikace zaměřená na recyklaci odpadů a druhotných surovin, nejméně v kvalifikační úrovni 3 nebo 4 a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe ve firmách zabývajících se recyklací.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro řádný výkon zkoušky musí mít autorizovaná osoba k dispozici dále uvedené vybavení:

Zákony a vyhlášky k odpadům a druhotným surovinám (vždy v aktuálním platném znění):

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech
- Vyhláška MŽP č. 381/2001 Sb., Příloha č. 1. Katalog odpadů
- Vyhláška MŽP č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
- a další dokumenty podle operativní potřeby a požadavků zkoušejícího

Technické normy (vždy v aktuálním platném znění):

- ČSN 65 6690 – Odpadní oleje
- ČSN 65 0201 – Hořlavé kapaliny - Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci
- ČSN P CEN/TS 1611 - Příprava vzorků ČSN 44 1301 - 4 Principy vzorkování
- ČSN EN 840 - Pojízdny kontejnery na odpad a recyklaci
- ČSN EN ISO 16106 – Obaly – Přepravní balení pro nebezpečné věci

Další dokumenty podle operativní potřeby a požadavků zkoušejícího, především:

- Katalogy a pokyny k olejům jakožto výrobků a bezpečnostní listy od výrobců
- Katalogy sběrných nádob, atestované pro nebezpečné kapaliny (IBC kontejnery, sudy plastové nebo kovové apod.)
- Katalogy manipulačních zařízení (nízko nebo vysokozdvizné vozíky paletové, kalová čerpadla, hadice apod.)
- Vzorové interní a jiné předpisy
- Vzorový provozní řád (vyhl. 383/2001, př. 1) a provozní deník
- Vzorový havarijní řád
- Vzorový Identifikační list odpadu (vyhl. 383/2001, př. 3)
- Vzorová průběžná evidence odpadů (vyhl. 383/2001, § 21 a př. 20)
- Pracovní návody ke sběru, shromažďování a třídění odpadních olejů
- Návody k použití nářadí
- Technologické a bezpečnostní předpisy k zařízením, na kterých bude zkouška probíhat

- Ochranné pracovní pomůcky
- Prostory pro ověřování kritérií založených na formě praktického předvedení
- Místnost nebo učebna pro vykonání písemné zkoušky
- Nejméně dva vzorky odpadních olejů se seznamem odpadů obsažených ve vzorku
- Technické prostředky potřebné pro ověřování kritérií založených na formě praktického předvedení, především nástroje na demontáž (šroubováky, kleště, klíče, kladiva, nálevky, filtry, odměrné nádoby)
- Technické prostředky umožňující příjem odpadních olejů, jejich shromažďování, separaci, třídění, skladování, expedici a přepravu
- Skladovací prostory
- Základní laboratorní vybavení a přístroje (měření obsahu vody, hustoty apod.)
- Pomůcky pro odebírání průměrných vzorků - vzorkovače
- Kancelářské potřeby k písemnému ověření
- Počítač s periferiemi

Materiálně-technické vybavení autorizované osoby musí umožňovat ověření všech kompetencí.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 60 minut.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro chemii, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
SVDS - Svaz výkupců a zpracovatelů druhotných surovin, z. s., Praha
SSARS- Střední škola služeb a řemesel, Stochov
AKM Oil, s. r. o., Kladno
SUNEX, spol. s r. o., Praha